

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ

(оглядова довідка за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами
за вересень 2015 року)

22 вересня з нагоди 74-ї річниці трагедії Бабиного Яру відбулися траурна хода «Дорогою смерті» та мітинг пам'яті біля пам'ятника «Мінора». В акції, організованій Всеукраїнською єврейською радою, взяв участь перший заступник Міністра І. Д. Ліховий. А 29 вересня у скорботних заходах у Національному історико-меморіальному заповіднику «Бабин Яр» взяли участь Прем'єр-міністр України А. П. Яценюк, Віце-прем'єр-міністр – Міністр культури України В. А. Кириленко, члени уряду, представники громадськості, національних товариств, дипломатичного корпусу, різних релігійних конфесій.

Ряд заходів було приурочено до 70-річчя завершення Другої світової війни. Зокрема, у Києві Українським інститутом національної пам'яті за участі Центру досліджень визвольного руху організовано фотодокументальну виставку. У Рівненському обласному краєзнавчому музеї пройшов круглий стіл «Людські долі в історичних джерелах», а в Чернігівському історичному музеї імені В. В. Тарновського – круглий стіл «Україна й українці у Другій світовій війні». У філії цього ж музею – в Музейно-меморіальному комплексі партизанської слави «Лісоград» у с. Єліне Щорського району – відкрито пам'ятний знак на честь загиблих.

Київське ветеранське правозахисне товариство депортованих українців «Холмщина» ім. М. Грушевського спільно з Українським інститутом національної пам'яті та Київським історико-меморіальним музеєм М. Грушевського провели пам'ятну академію, учасники якої вшанували 800 тисяч українців, депортованих з Холмщини, Підляшшя, Надсяння, Лемківщини у ХХ столітті. У заході взяли участь науковці та свідки трагічних подій і їхні нащадки з різних регіонів України. Було презентовано 3-томне видання «Від депортації до депортації». Відбувся концерт за участю камерного ансамблю «Артехатта» під керівництвом М. Которович – доньки депортованого Б. Которовича та українського скрипаля, заслуженого артиста України І. Дерди.

З 17 до 27 вересня у Києві, в Національному комплексі «Експоцентр України», проходив VIII Міжнародний мультидисциплінарний фестиваль сучасного мистецтва ГОГОЛЬFEST. Традиційно він об'єднав різні види мистецтва: театр, кіно, академічну й альтернативну музику, танець, візуальне мис-

тецтво, перформанси, fashion art, літературу, еко-арт. На фестивалі своє мистецтво представили учасники з 20-ти країн, відбулося понад 500 заходів. Серед них – покази одноактного балету Е. Ключа «Stabat Mater» у виконанні трупи проекту «Великий Гетсбі», який очолює заслужений артист України Д. Матвієнко, фільму О. Германа-молодшого «Під електричними хмарами», знятого у копродукції України, Росії та Польщі, постановка «Мистецтво війни», розроблена режисером В. Троїцьким з піаністом О. Ботвіновим тощо. Вперше на ГОГОЛЬFEST відбувся книжковий «гаражний розпродаж» від «Видавництва Старого Лева», що проходив під гаслом «Один бандаж – одне життя», адже частину коштів з продажу було передано на закупівлю бандажів для бійців, які перебувають на фронті.

З 2 по 6 вересня відбувся VIII Міжнародний фестиваль «Дні мистецтва перформанс у Львові». Важливою його частиною був освітній проект «Школа перформансу», де всі охочі мали змогу презентувати свої ідеї нарівні з досвідченими та знаними митцями.

З 23 по 27 вересня в Івано-Франківську тривав XIII Міжнародний MitOst-фестиваль, який став місцем зустрічі членів спілки MitOst, що підтримує культурний обмін, неформальну освіту та громадську активність в ЄС та сусідніх країнах. Фестиваль є мандрівним і щороку відбувається в різних містах. Цього року Івано-Франківськ отримав можливість приймати захід і разом з ним понад 200 гостей з багатьох країн. У фокусі цього річного фестивалю – теми урбаністики, екології, прав людини, міграції, неформальної освіти, єврейської та німецької спадщини в Івано-Франківську. Проведено понад 50 майстер-класів, лекцій, презентацій соціальних ініціатив, літературних, музичних і театральних заходів. Серед учасників фестивалю – письменники, науковці, менеджери, громадські активісти і представники державних структур ЄС та України.

У Дніпропетровську з 7 до 13 вересня проходив фестиваль «Конструкція». Він поєднав теми містобудови та соціокультурного розвитку, а також ставив за мету поживлення діалогу навколо творчих потреб людини, яка живе в умовах постіндустріального та пострадянського міста. Фестиваль супроводжували дискусії «Київський діалог: Соціальні інновації. Простори взаємодії. Креативні індустрії», презентації та зустрічі з українськими та закордонними фахівцями у сфері медіа-арту, нових технологій в мистецтві та креативної урбаністики.

Всеукраїнське літературно-мистецьке свято «Седнівська осінь», яке то рік через фінансову скруту не проводилося, відбулося 26 вересня у Седневі Чернігівської області. На нього завітали народний художник України, голова Національної спілки художників України В. Чепелик, поет, Герой України І. Драч, художній керівник Національного заслуженого академічного народного хору України ім. Г. Г. Верьовки, Герой України А. Авдієвський та інші. У програмі свята – виступи творчих колективів і солістів Чернігівського обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм; відкриття пам'ятного знака на честь перемоги дружини Чернігівського князя

Святослава Ярославовича над половецьким військом (автор – І. Підгайний з Рівненщини); урочиста літургія з нагоди 300-річчя дерев'яної Георгіївської церкви XVIII століття; виставки народних майстрів, художників, дитячої творчості, обласного історичного музею ім. В. В. Тарновського тощо.

5–6 вересня вдруге пройшов Всеукраїнський фестиваль кримськотатарської культури у Галичині. Його організатори – Історико-краєзнавчий музей м. Винники Львівської області та Департамент з питань культури національностей і релігії Львівської облдержадміністрації. На фестивалі працювали дві тематичні виставки, на одній з яких було представлено унікальні експонати з державних та приватних колекцій, що демонструють традиційне вжиткове мистецтво кримських татар, на другій, відповідно, – світлини сучасних митців з кримськими краєвидами; проведено науковий семінар «Спільні сторінки історії українців та кирилли» та різноманітні майстер-класи з вишивки, кераміки, розпису тощо.

Спеціальну відзнаку Національного конкурсу «Благодійна Україна» у номінації «Кращий благодійник у сфері культури» отримав волинський режисер, заслужений діяч мистецтв України В. Іваницький, який є ініціатором та організатором багатьох благодійних заходів: Всеукраїнського фестивалю духовної пісні «Волинський благовіст», акцій – «Шануймо матерів – Героїв Небесної сотні», «Все для перемоги!», «Пластикова скарбничка», «Допоможемо матері загиблого Героя». Засновник та організатор конкурсу, що відбувся за підтримки міністерств соціальної політики, культури, освіти і науки та охорони здоров'я, – Асоціація благодійників України, співорганізатор – Міжнародний благодійний фонд «Україна 3000».

Рядом культурно-мистецьких заходів відзначено 937-му річницю з часу заснування Канева Черкаської області; 652-гу річницю – Вінниці, 370-ліття – Слов'янська Донецької області, 360-річчя – Сум, 221-шу річницю – Одеси та 600-річчя першої писемної згадки про неї, 983-тю річницю – Білої Церкви Київської області, 265-ту річницю – Дніпродзержинська Дніпропетровської області та 261-й день народження Кіровограда.

Культура для АТО

У рамках проекту «Моє життя тобі, Україно!» 23 вересня у Києві, у Національному музеї літератури України, проведено літературно-мистецький захід «Серце для куль і для рим» за участю воїнів – учасників АТО, які проходять лікування у Київському військовому госпіталі. У програмі заходу – виконання поезії бійців-учасників бойових дій на Сході України: Н. Розлуцького, М. Музики, Д. Івича та О. Малишенка, декламування акторкою Національного центру театрального мистецтва імені Леся Курбаса Г. Стефановою творів В. Стуса, Л. Костенко, О. Забужко, українські народні та авторські пісні, озвучені співачкою і бандуристкою Н. Боянівською.

У Національному музеї історії України у Другій світовій війні відбулася зустріч з бійцями 90-го окремого десантно-штурмового батальйону 81-ї десантно-штурмової бригади. Захисники оглянули виставку «Родинна пам'ять про війну: Збережено» та передали на довічне зберігання музею

прапори, залишки зброї та елементи спорядження, які були з ними у найтяжчі хвилини боїв у районах Авдіївки, Пісків, Донецького аеропорту, Опитного, Водяного, Мар'їнки, Горлівки, Тоненького та Костянтинівки.

Артисти Національної оперети України виступили перед бійцями у Національному військово-медичному клінічному центрі, а Київський муніципальний академічний театр ляльок – в Київському міському клінічному шпиталі інвалідів Великої Вітчизняної війни.

Група артистів Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької у Львові впродовж тижня гастролювали в зоні проведення Антитерористичної операції. Окрім пісень львів'яни привезли з собою матеріальну допомогу: книги для поповнення фонду Центральної бібліотеки ім. Полякова (Сватове, Луганська область), збірку дитячої творчості, видану за підсумками проведення соціального мегапроєкту «Мій тато захищає Україну!», подарунки з нагоди Дня знань школярам тощо.

Народна артистка СРСР, Герой України А. Роговцева відвідала десантників 95-ї окремої аеромобільної бригади ПДВ Збройних сил України. Разом з нею до базового табору у зоні Антитерористичної операції завітала її донька, актриса К. Степанкова та актриса кіно і театру С. Орліченко. Гості декламували вірші Лесі Українки, Л. Костенко, уривки роману «Маруся Чурай», поезію Р. Семисала.

Делегація з Луцька на чолі з міським головою М. Романюком, яка їздила на Схід, щоб передати необхідні речі захисникам у зоні АТО, вшанувала пам'ять полеглих під Волновахою. Під час візиту лучани взяли участь у заходах з нагоди 134-річчя міста та дня його визволення від нацистських загарбників. Під час святкового концерту перед військовослужбовцями Збройних сил, Національної гвардії, прикордонниками, які дислокуються на території Волноваського району, місцевими жителями виступили народний артист України В. Чепелюк і дуєт «Душа Волині» у складі заслуженої артистки України А. Опейди та заслуженого працівника культури України В. Судими.

Свою діяльність та безстрокову акцію по збору книжок для бібліотек Донбасу продовжував інтелектуально-просвітницький проєкт «Відкрий українське», що діє вже понад рік. Саме завдяки цій ініціативі вдалося оновити бібліотечні фонди українськими книгами в Димитрові, Слов'янську, Дружківці, Краматорську, Маріуполі, Добропіллі та Сєвєродонецьку. З 10 по 12 вересня активісти проєкту збирали україномовну літературу для оновлення бібліотечних полиць містечок Донбасу на Форумі видавців у Львові. Зібрана література попрямувала до Старобільська.

20 вересня у Вінниці Всеукраїнське об'єднання учасників бойових дій і волонтерів АТО та благодійний фонд «Львівська Брама» за підтримки Вінницької обласної державної адміністрації провели благодійний фестиваль «Rock BraMa», мета якого – збір коштів на придбання необхідної техніки для окремих підрозділів Збройних сил України, а саме 59-ї окремої механізованої бригади та 3-го полку Спеціального призначення, а також допомога пораненим бійцям та тим, хто проходить реабілітацію у військових госпіталях Укра-

їни. На фестивалі виступили гурти «Тартак», «Мотор'Ролла», «Відповідь to be», «От Vinta», «Cherry-merry», «MilkIt», «Rock-Feller», «Чорнобривці» та ін.

У Полтаві відбувся благодійний рок-фестиваль «Vorskla-Rock'n'ball». Вхід на музичне дійство відбувався за внески глядачів, які передадуть дітям із сімей, чиї батьки загинули на Сході України. В рамках фестивалю відбувся ярмарок, влаштований «Полтавським батальйоном небайдужих». Зібрані кошти буде витрачено на 9 приладів нічного бачення, які відправлять у зону АТО.

Відкрито меморіал «Стіна Народної Пам'яті» українським військово-службовцям, загиблим біля міста Іловайськ рік тому, – в Києві на зовнішньому мурі Михайлівського Золотоверхого монастиря; **пам'ятні знаки:** на честь полеглих в зоні АТО бійців 27-ї Сумської реактивної артилерійської бригади – у Сумах; **пам'ятник** майору Національної гвардії А. Шанському, який загинув під час оборони Маріуполя Донецької області – у Чернігові; **меморіальні дошки:** на честь І. Тимощука, який загинув минулого року в районі села Степанівка Донецької області, – у Новограді-Волинському Житомирської області; полеглим героям АТО В. Мельнику та Д. Лабуткіну – у Білокриниці Кременецького району Тернопільської області; на честь загиблого захисника донецького аеропорту І. Вітишина – у передмісті Тернополя; загиблим в зоні АТО О. Калюжному, А. Коханому та Р. Харченку – у Сумах.

МУЗИКА

26 вересня «Вечором прем'єр» у Національній філармонії України відкрився XXVI Міжнародний музичний фестиваль Kyiv Music Fest 2015, у програмі якого – сучасна музика 15 країн світу та 25 заходів: 5 симфонічних, 3 хорових, 11 камерних, 5 ансамблевих концертів і 2 фортепіанні імпрези, рок-концерт, вечір естрадно-джазових композицій, ф'южн-проект «Музика української землі» тощо. Концерт-відкриття фестивалю відвідав Віцепрем'єр-міністр – Міністр культури В. Кириленко. Він вручив цьогорічним лауреатам державні премії у галузі музичного мистецтва: Премію імені М. В. Лисенка – А. Загайкевич за музику до художніх кінофільмів «Мамай» і «Поводир», М. Степаненко за багаторічну мистецьку діяльність та надбання в галузі музичної педагогіки; Премію імені Б. М. Лятошинського – Л. Сидоренко та О. Щетинському, а також Премію імені Л. М. Ревуцького – В. Вишинському та О. Маринченку за визначні досягнення в галузі професійної композиторської творчості; скрипальці М. Скрипі за сценічне і концертне втілення музичних творів.

5 та 6 вересня на території Національного заповідника «Софія Київська» відбувся I Фестиваль української класичної музики «Смальта», метою якого було ознайомлення з музичними здобутками українських композиторів XVII–XX століть. Фестиваль, організований колективом заповідника спільно з громадською організацією «Міжнародний соціально-культурний проект „Джойфест”», представив концерти просто неба, танцювальні виступи, цікаві лекції з історії музики для дітей та дорослих, виставку старовинних музичних

інструментів, творчі майстер-класи від народних майстрів. У виконанні муніципальної чоловічої капели ім. Л. Ревуцького, камерного хору «Хрещатик», камерного хору Київського інституту музики ім. Р. Глієра, оркестру народних інструментів «Святограй», музичних колективів з Черкас звучали твори Д. Бортнянського, М. Леонтовича, М. Лисенка, К. Стеценка, С. Людкевича, Р. Глієра, М. Вербицького, М. Скорика та ін.

Прихильники джазу відвідали XII Міжнародний фестиваль Octoberfest – у Києві, XIX Міжнародний джазовий фестиваль Jazz Fest – 2015 – у Вінниці; VI Міжнародний фестиваль Chernihiv Jazz Open 2015 – у Чернігові, XV Міжнародний джазовий фестиваль Odessa JazzFest – в Одесі.

17–27 вересня Одеський національний академічний театр опери та балету запросив на свято класичного мистецтва «Оksamитовий сезон в Одеській опері». У фестивалі виступили як одеські музиканти, так і запрошені артисти – народна артистка України, солістка Національної опери України А. Швачка, контртенор Ю. Міненко. Звучала музика Б. Лятошинського та О. Ківи, О. Бородіна і К. Орфа, Л. Мінкуса, П. Чайковського та Ж. Бізе.

XIV Всеукраїнський фестиваль сучасної та популярної музики «Червона рута» цього року приймав з 18 по 20 вересня прифронтовий Маріуполь Донецької області. Учасниками були 350 виконавців з усіх регіонів України, зокрема Криму, української діаспори.

13 вересня на Театральній площі Чернівців святом української пісні відзначено 45-річчя з часу першого виконання пісень «Червона рута» та «Водограй». Саме на цій площі у 1970-му в прямому ефірі популярної передачі «Камертон доброго настрою» прозвучали пісні, які принесли українському композитору В. Івасюкові світову славу. В концерті взяли участь близько 20 професійних та аматорських виконавців із Чернівецької області. Спогадами про свого брата поділилася сестра композитора – Г. Івасюк-Криса.

У Лісках Коломийського району Івано-Франківської області, звідки походить рід української співачки американського походження Квітки Цісик, увосьме відбувся фестиваль її імені. На фестивалі можна було придбати диски з піснями Квітки Цісик та долучитися до збирання коштів на пам'ятник співачці. На восьмий фестиваль імені Квітки Цісик приїхали письменники В. Герасим'юк, С. Процюк, Є. Баран, М. Лазарук, В. Рябий, В. Андрушко, Р. Киселюк, В. Шкурган, І. Мошура. Вони читали свої вірші та твори українських класиків. А виконавці О. Бабіїв, О. Муха, У. Маляр, О. Пасічняк представили пісенні твори.

На малій батьківщині українського поета-пісняря Д. Луценка – у Березовій Рудці, що на Полтавщині, – відбулося щорічне пісенно-мистецьке свято «Осіннє золото». На ньому виступили лауреати премії імені Дмитра Луценка «Осіннє золото» – народний артист України О. Василенко, заслужена артистка України, бандуристка, співачка С. Мирвода, ансамбль народної музики «Калиновий гай» Генеральної дирекції з обслуговування іноземних представництв (Київ), фольклорний колектив «Черкаські цокотухи» та ін. За традицією було відзначено лауреатів 15-ї премії «Осіннє золото»: солістку Націона-

льної філармонії України Т. Школьні, співака М. Свято, народний самодіяльний фольклорний колектив «Горлиця» Давидівського сільського Будинку культури та народний самодіяльний хорівий колектив «Берегиня» Гребінківського районного Будинку культури.

ТЕАТР

З 8 по 13 вересня в Києві за підтримки Міністерства культури України проходив XVIII Міжнародний фестиваль театрального мистецтва «Мандруючі зірки», який традиційно присвячувався творчості класика єврейської літератури Шолом-Алейхема. Участь у фестивалі взяли театральні колективи з Києва, Львова, Миколаєва, Полтави, Одеси, Хмельницького. Усі вистави були безкоштовні і носили благодійний характер.

26 вересня було відкрито XIII Всеукраїнський фестиваль «Тернопільські театральні вечори», присвячений 100-річчю від дня заснування Лесем Курбасом професійної театральної сцени в Тернополі та 85-річчю академічного обласного українського драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка. Програму фестивалю було відкрито виставою «Гуцулка Ксеня» Я. Барнича. Її приурочено до 80-річчя від дня народження заслуженого діяча мистецтв України, сценографа, художника К. Сікорського, який впродовж 34 років працював головним художником Тернопільського театру. В рамках фестивалю працювала виставка художніх творів митця. Фестиваль триватиме до 4 жовтня.

11 колективів з України взяли участь у VII Всеукраїнському театральному фестивалі «Коломийські представлення», який відбувся у Коломиї Івано-Франківської області. Фестиваль було приурочено до 100-річчя від дня народження українського режисера театру та кіноактора В. Симчича. З нагоди ювілею відбувся вечір пам'яті митця за участю акторів В. Маляревича, Д. Наливайченка, І. Гаврилюка, А. Роговцевої, З. Симчича. Також було представлено фрагменти фільмів, в яких знімався В. Симчич: «Камінний хрест», «Захар Беркут», «Білий птах з чорною ознакою» і «Пропала грамота».

В Одеському театрі юного глядача відбувся фестиваль-лабораторія молоді режисури, програма якого включала представлення розробок майбутніх вистав і майстер-класи, проведені членами журі. Було показано 4 проекти, відібрані з 57 заявок, що надійшли з України та з-за кордону.

Театри Києва показали прем'єри вистав: Національна опера України – опери «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського; Національний академічний драматичний ім. І. Франка (Камерна сцена ім. С. Данченка) – «Дівка. Українська love story» за мотивами п'єси В. Маковій «Дівка на віддане»; Національний академічний російської драми ім. Лесі Українки – «Везде один...» (сценічна композиція М. Резніковича); Національний академічний оперети – «Звана вечеря з італійцями» Ж. Оффенбаха; академічний драматичний на Подолі – «Вечно живые» В. Розова; академічний юного глядача на Липках – «Меланхолійний вальс» О. Кобилянської; драматичний «Браво» – «Душа в засніженій фаті» за п'єсою Б. Гнатюка.

У театрах України відбулися прем'єри вистав: у Вінницькому обласному українському академічному музично-драматичному ім. М. Садовського – «Моя чарівна леді» за п'єсою Б. Шоу «Пігмаліон»; у Миколаївському академічному українському драми та музичної комедії – «Хоть убейте мене, не помню!» за п'єсою О. Володарського; у Херсонському обласному академічному музично-драматичному імені Миколи Куліша – музичної казки «Пригоди Буратіно» за О. Толстим.

21 та 22 вересня у Києві в Національному академічному театрі російської драми ім. Лесі Українки виступав Чернівецький обласний музично-драматичний театр ім. О. Кобилянської, який представив театральну прем'єру сезону – «Земля» за мотивами повісті О. Кобилянської. Цією виставою чернівецький театр відкрив свій 83-й сезон, а його гастролі в Києві було приурочено до 150-річчя від дня народження української письменниці, ім'я якої він носить.

11 вересня Київський академічний обласний музично-драматичний театр імені П. К. Саксаганського (Біла Церква) приймав у гостях колектив Полтавського академічного обласного українського музично-драматичного театру імені Миколи Гоголя з музичною виставою «Наталка Полтавка» І. Котляревського (музика М. Лисенка).

22–25 вересня на сцені Рівненського академічного українського музично-драматичного театру гастролував колектив Черкаського академічного обласного музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

З 22 вересня у столичному «Мистецькому арсеналі» проходив щорічний форум художніх проєктів «Art-Kyiv Contemporary», що вже 10-й рік поспіль демонстрував процеси, які відбуваються в сучасному мистецтві в Україні. Представляючи щороку симптоматичний зріз творчих пошуків та знахідок, «Art-Kyiv Contemporary» сьогодні – це простір для художньої комунікації, дискусій, досліджень, обміну та навчання. У програмі форуму, що триватиме до 22 жовтня, – два виставкові проєкти: «DIALOGIA. Українське мистецтво в часи без назви», що є спробою подати актуальний зріз сучасного мистецтва, зафіксувати зміни, що відбулися у вітчизняному суспільстві й мистецтві внаслідок трансформацій останніх років; спецпроєкт «Музейне зібрання. Українське сучасне мистецтво 1985-2015 рр. з приватних колекцій».

15 вересня у столичній галереї «Бойко» за підтримки Міністерства культури України розпочалася VI Міжнародна культурно-мистецька акція «Панорама моєї землі 2015». Проєкт започатковано Національною спілкою фотохудожників України у 2010 році з метою популяризації творчої фотографії шляхом представлення широкій глядацькій аудиторії фоторобіт, що відображають специфіку різних країн світу: національний колорит, традиції, етнічні особливості, історії, ландшафти, людей, події, пам'ятки архітектури тощо. Мистецька акція допомагає фотомитцям різних країн через різноманітні творчі фотографічні прийоми відобразити різнобарв'я планети Земля. Експози-

ція проекту складалася з двох розділів: фотографії панорамного і традиційного форматів.

Починаючи з 8 вересня на різних локаціях столиці проходила бієнале «Київська школа» – незалежний проект кураторів з Австрії Г. Шоллхаммера і Х. Заксенхубер та київського Центру візуальної культури. Міжнародна бієнале об'єднує митців, громадські ініціативи та інституції України, Європи та світу. «Київська школа» – це виставки і перформанси, покази фільмів, мультимедійні експерименти та трансляції, навчання і проведення досліджень. «Київська школа» триватиме до 1 листопада. Під час бієнале працюватимуть 6 шкіл: реалізму, самотності, пейзажу, образу і доказу, переміщених осіб, викраденої Європи.

23 вересня в Центрі сучасного мистецтва M17 відбувся аукціон робіт класичного та сучасного мистецтва CLASSIC & CONTEMPORARY ART, організатором якого виступив аукціонний дім «Золотий Перетин». Загальне число лотів – 120 робіт багатьох авторів: В. Зарецького, Й. Бокшая, Ф. Манайла, М. Деяка, О. Животкова, М. Вайсберга, П. Макова, А. Криволапа, К. Гнилицької, Ю. Ковалю та інших. Торгам передувала відкрита передаукціонна виставка, яка працювала з 19 по 21 вересня.

24 вересня у Міністерстві культури України відбулося нагородження переможців Всеукраїнського конкурсу «Український патріотичний плакат – 2015». Переможцем конкурсу названо М. Плужка (м. Київ) за серію робіт «Воюємо готуючи». Дипломами I, II та III ступеня відзначено 25 конкурсанти. Найкращі роботи, надіслані на конкурс, експонувалися на виставці у виставкових залах Національної спілки художників України.

Найкращі твори народних умільців із Косова Івано-Франківської області демонструвалися у Національному Києво-Печерському заповіднику на виставці «Символи косівської кераміки». Загалом тут було представлено 193 експонати 30 майстрів: твори представників різних поколінь творчих династій, а також студентів і викладачів Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв.

З 22 вересня вже вдруге у Львові проходив Міжнародний фестиваль аудіовізуального мистецтва «ТЕТРАМАТИКА». Мета – пропагування розвитку мультимедійного та інтерактивного мистецтва, а також створення міжнародної фестивальної платформи як унікального середовища для обміну досвідом між митцями різних країн. Подія, яка триватиме до 13 жовтня, включає низку заходів, серед яких – проекти львівських митців А. Кучера та Ю. Вовкогона, проект «¡WARNING!», який складається з творів українських та незалежних російських митців проти агресії та пропаганди, круглий стіл «Поza пропагандою», численні лекції, майстер-класи, дискусії та творчі зустрічі.

З 11 до 30 вересня у виставкових залах Одеського художнього музею за підтримки Міністерства культури України проходив Всеукраїнський культурно-мистецький проект «Молоді українські інспірації». Проект було орієнтовано на презентацію молодого покоління художників, яке формує художню

культуру і мистецтво сучасності, її естетичні ціннісні фактори, та сприятиме виявленню нових імен і тенденцій в сучасному мистецтві України, популяризацію їх серед представників професійного співтовариства і широкого кола глядачів. До участі в проекті було запрошено молодих професійних митців з усіх регіонів України.

З 26 серпня до 30 вересня за участі понад 100 авторів з України та з-за кордону проходила IV Одеська бієнале сучасного мистецтва «MANIFESTO», організатором якої є Музей сучасного мистецтва Одеси. Презентація проекту здійснювалася на виставкових майданчиках кількох одеських музеїв і галерей. Проводилися конференції, круглі столи, панельні дискусії, освітня програма.

З 7 по 20 вересня на півострові Бірючий у Запорізькій області відбувався міжнародний симпозіум сучасного мистецтва VIRUCHIY, якому виповнилося 10 років. Участь в симпозіумі взяли близько 30 художників з 7 країн.

У Києві експонувалися виставки: в Національному музеї Тараса Шевченка – кераміки Н. Ісупової, творів М. Вайсберга, Б. Лекаря, Я. Левіча, О. Рапай-Маркіш, З. Толкачова та інших; у Національному заповіднику «Софія Київська» у залах музею «Будинок митрополита» – робіт А. Дем'янчука «Світ і світло української ікони»; в літературно-меморіальному будинку-музеї Т. Шевченка – творів В. Форостовець «Намальоване слово»; в літературно-меморіальному музеї-квартирі Павла Тичини – робіт О. Буїстова; в Музеї історії Києва – творів В. Шерешевського; в Щербенко Арт Центрі – графічних робіт на папері М. Талютто «Момент вибору»; у Центрі сучасного мистецтва «M17» – живопису М. Перемишлева «Той, хто проявляє та руйнує стіни», творів В. Кабаченка «Степове необароко»; в Мистецькому центрі «Шоколадний Будинок» – живопису Ж. Шевченко «Мистецький простір», живопису і скульптур І. Вештак-Остроменської; у Музеї сучасного мистецтва України – живопису О. Громова «Мить у проявах»; **в галереях:** «Triptych: Global Arts Workshop» («Триптих: глобальна мистецька майстерня») – робіт народного художника І. Марчука «Абстрактні Композиції»; «32 Vozdvizhenka Arts House» – фоторобіт Г. Афанасьєва; «Я Галерея» – творів Н. Лялюк «Made in Kyiv»; «Мистецька збірка» – картин на склі М. Деяка «За склом»; «Печерська» – робіт Т. Гарькавої «Петриківка – душа України»; «Мануфактура» – творів А. Крайневої «Поміж небом і землею»; «Карась Галерея» – творів В. Бажая «Інтервенція»; «Триптих АРТ» – робіт С. Гая «Сто видів Фудзі»; «Лавра» – творів А. Криволапа, А. Горської, О. Гнилицького, А. Волокітіна та С. Рябченка «Вчора і сьогодні».

У містах України було розгорнуто виставки: у Миколаєві – скульптур, графіки і живопису заслуженого діяча мистецтв України І. Булавицького з нагоди 70-річчя від дня його народження; живопису заслуженого художника України О. Чередниченка «Код нації»; у Херсоні – скульптур В. Федоровича; у Чернігові – живопису А. Сагайдачного; в Одесі – дипломних робіт студентів художньо-графічного факультету Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського; у Полтаві – кар-

тин В. Сторожевої; у Каневі Черкаської області – робіт О. Охалкіна; у Дніпропетровську – творів М. Малишка; у Харкові – робіт Р. Мініна «Trans-formatka»; у Сумах – творів В. Франчука «Берег життя», гарячого батику Р. Миленкової.

3 вересня відзначив своє 90-річчя від дня народження опішнянський майстер-гончар В. Омеляненко. Цього дня було презентовано персональну виставку творів митця, що представила його мистецький доробок 1960–2015 років.

Відкрито пам'ятники: Т. Шевченку (автор – місцевий скульптор Ю. Толмачов) – у с. Барвинівка Новомиколаївського району Запорізької області, актрисам К. Рубчаковій і Т. Бенцалевій, які працювали в театрі Леся Курбаса «Тернопільські театральні вечори», – у Тернополі; лідеру гурту «Скрябін» А. Кузьменку – в Луцьку; **меморіальні дошки:** на місці, де в роки Другої світової війни був концтабір, – у Сумах; видатному російському поету, драматургу і прозаїку О. Пушкіну – в Одесі, на фасаді Рішельєвського ліцею; кінорежисеру та художнику М. Кацу – в Одесі; радянському режисеру театру і кіно А. Ефросу – в Харкові.

КІНОМИСТЕЦТВО

Упродовж тижня, з 7 по 11 вересня, відбувся ряд заходів з нагоди Дня українського кіно, Дня народження Олександра Довженка та 50-річчя художнього фільму «Тіні забутих предків» С. Параджанова. Так, 4 вересня у Києві в кінотеатрі «Україна» організовано урочистий вечір до 50-річчя «Тіней забутих предків» з демонстрацією відреставрованої версії стрічки. Відкрили захід Президент України П. Порошенко, Віце-прем'єр-міністр – Міністр культури В. Кириленко, народна артистка України Л. Кадочникова, народний артист України, композитор М. Скорик та Герой України, український поет І. Драч. Участь в заході взяли також урядовці, парламентарії, дипломати та діячі культури. Показ відновленої версії стрічки також пройшов в багатьох кінотеатрах країни. До ювілейних свят приєднався і фестиваль «Запорізька сінерама», який ось уже 17 років проводиться в кіноконцертному залі імені Олександра Довженка. В рамках фестивальных акцій 7 вересня відбувся показ «Тіней...» та зустріч з виконавицею ролі Марічки – народною артисткою України Л. Кадочниковою, кінокритиком, головою НСКУ С. Тримбачем та генеральним директором Національної кіностудії художніх фільмів імені О. Довженка О. Янчуком.

11 вересня на кіностудії ім. О. Довженка було відзначено День українського кіно та День народження видатного українського кінорежисера. Радник Президента України Ю. Богущкий оприлюднив Указ Президента щодо присудження творцям повнометражного ігрового фільму «Плем'я» М. Слабошпицькому і В. Васяновичу за видатний внесок у розвиток українського кіномистецтва Державної премії України імені Олександра Довженка. Також виступили голова Держкіно України П. Ілленко, голова НСКУ С. Тримбач, генеральний директор кіностудії О. Янчук. Потому відбувся молебен біля ка-

пліці за упокій померлих творців фільму «Тіні забутих предків». Учасники свята ознайомились з виставкою костюмів та інших аксесуарів знімального процесу «Тіней...». Було показано і документальну стрічку про відзначення 50-річчя фільму в Карпатах і Києві, зняту О. Янчуком.

З 10 по 13 вересня в столичному кінотеатрі «Київ» тривала ретроспективна програма «...Від Довженка до Параджанова», в якій О. Довженко був представлений своєю «німою трилогією»: фільмами «Звенигора» (1927), «Арсенал» (1929), «Земля» (1930). Кожну з кіноробіт показано під акомпанемент сучасних саундтреків музикантів Futurethno, Гая Бартела та «ДахаБраха» відповідно. Доробок учня О. Довженка – С. Параджанова було представлено стрічкою «Тіні забутих предків». Також у програмі – фільм послідовника О. Довженка – Марка Донського «Дорогою ціною» (1954) за М. Коцюбинським та найвідомішою роботою сподвижника С. Параджанова – Ю. Ілленка «Білий птах з чорною ознакою» (1970).

Державне агентство України з питань кіно та Національний центр Олександра Довженка випустили в прокат кінозбірку «Довженко. Одеський світанок. Арсенал», яка складається з короткометражної документально-біографічної стрічки «Олександр Довженко. Одеський світанок» (2014) та картини самого Довженка «Арсенал» (1928). Останню було реставровано та озвучено сучасним музичним супроводом фахівцями Національного центру Олександра Довженка. Кінопрокат було приурочено до 121-річчя від дня народження українського кінорежисера. Покази відбулися з 10 по 16 вересня у Києві, Харкові, Одесі, Чернівцях, Черкасах та Вінниці. У ці міста завітали члени знімальної групи, які особисто представляли стрічки та спілкувалися з глядачами.

22 вересня в Головному навчальному корпусі Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбулася прем'єра крос-медійного проекту, присвяченого О. Довженку: презентація роману К. Коновалова «Режисер», художнього фільму «Олександр Довженко. Одеський дебют»; показ документального фільму «Олександр Довженко. Одеський світанок», який розповідає про відомого кінорежисера в період його роботи на Одеській кіностудії. Режисером картини став А. Антонченко, який отримав президентський грант для молодих кінематографістів. Виробництво фільму здійснено за підтримки Державного агентства України з питань кіно.

10 вересня, на день народження О. Довженка, за довголітньою традицією представницька делегація українських кінематографістів виїздила до Сосниці Чернігівської області, на батьківщину кінорежисера. Тут у Сосницькому літературно-меморіальному музеї О. П. Довженка відбувся святковий мітинг, працювало кілька цікавих виставок («З бабусиної скрині», «Зупинена мить», «Квіти – Довженку», робіт майстрів Сосниччини), а Чернігівський академічний народний хор подарував учасникам дійства концерт. У кінотеатрі імені Довженка відбулася зустріч з кінематографістами та показ фільму І. Кравчишина «Політ золотої мушки».

Вже вдруге у Києві відбувся X Міжнародний фестиваль актуальної анімації та медіа-мистецтва «Linoleum». Раніше він проходив у російській столиці. Перевезти фестиваль в Україну з Москви вирішив його засновник – відомий бізнесмен М. Царьов. Цього року фестиваль проходив на новому майданчику – в галереї «Арт-причал» – і тривав 4 дні. Головною подією на ньому був конкурс мультиплікаторів, на який надійшло більше 120 заявок із 30 країн світу. У конкурсі взяли участь 50 анімаційних фільмів, у тому числі 8 робіт українських майстрів анімації. Чотири дні фестивалю представили різні жанрові і тематичні програми: сучасна анімація в музиці, анімація в рекламі, анімація 18+, експериментальна анімація, колекція найкращих робіт за всю історію фестивалю Best of 10 years Linoleum, програма Best of Animate Cologne, від Cologneoff із німецького Кельна і покази робіт переможців та конкурсантів. Відзнаку «Найкращий український анімаційний фільм» за стрічку «Дівчинка з риб'ячим хвостом» отримав режисер С. Мельниченко. Грант від Фонду Михайла Царьова для підтримки української дитячої анімації дістався науково-виробничій студії «Червоний собака» С. Мельниченка і О. Голубевої, на який було знято «Дівчинку».

16–18 вересня в Києві, в кінотеатрі «Кінопанорама», проходив Всеукраїнський фестиваль короткометражних фільмів для дітей та підлітків «Єдність і толерантність». У рамках кінофоруму відбувалися безкоштовні покази короткометражних фільмів для юної аудиторії, а також дискусії з глядачами. Після Києва, протягом осені, триденна програма «Єдності і толерантності» відвідає ще 12 українських міст, в тому числі Краматорськ, Маріуполь і Слов'янськ.

23 вересня в столичному кінотеатрі «Київ» відбулася прем'єра драми «Брати. Остання сповідь». Стрічку презентували режисер В. Трофіменко, оператор Я. Пілунський, продюсери І. Савиченко та М. Асадчий.

24 вересня у Києві відбулася прем'єра українського фантастичного трилеру «Загублене місто». Картину презентували голова Держкіно П. Ілленко, режисер В. Потрух і виконавці головних ролей А. Джеджула та І. Новак.

На X Міжнародному фестивалі екранних мистецтв «Дніпро-сінема» ім. Данила Сахненка у Дніпропетровську з 23 по 25 вересня було представлено понад 150 творчих екранних робіт кінематографістів із Києва, Одеси, Вінниці, Луцька, Львова, Харкова, а також із-за кордону. Переможцями фестивалю у різних номінаціях стали: «Документальне кіно» – М. Загородній «Втрачений рай» (Хмельник Вінницької області), «Ігрове кіно» – М. Артеменко «Не менше 50 кілограм» (Київ), «Мультиплікація» – С.-А. Тимчишин, О. Маковейчук «На долоні» (Львів), «Телевізійні роботи» – Т. Миргородська «Я есть народ. Танкісти-кіборги» (Чернігів).

МУЗЕЙНА СПРАВА

У Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику проходила робота Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародний досвід охорони, збереження та популяризації об'єктів всесвітньої

культурної спадщини», присвяченої 70-річчю з дня заснування ЮНЕСКО. Організатором конференції виступив Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник за підтримки Міністерства культури України та Національної комісії України у справах ЮНЕСКО. Під час наукового форуму розглядалися питання сучасного стану охорони та збереження українських пам'яток, внесених до Списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО та перспективи його поповнення новими об'єктами від України тощо.

У Національному центрі народної культури «Музей Івана Гончара» розгорнуто мистецьку виставку «Решетилівка: традиції минулого і сьогодення», що презентує елемент нематеріальної культурної спадщини, що претендує на внесення до національного реєстру і Списку об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. На виставці представлено унікальні зразки полтавської вишивки і ткацтва кінця ХІХ – початку ХХ століття, а також сучасні твори народних майстрів.

«Благословенна Україна» – такою була назва виставки української вишиванки, що працювала в «Українському домі». Це – перша із 10 виставок у рамках проекту «Дорогою віри», що популяризуватимуть українське декоративно-вжиткове мистецтво. Відвідувачі ознайомилися як із популярними колекціями музеїв України, так і з речами з приватних колекцій В. Вовкуна, І. Перевертнюка, В. Щибрі та Б. Петричука.

22–24 вересня на базі Інституту керамології – відділення Інституту народознавства Національної академії наук України та Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному (Полтавська область) відбувся Національний конгрес «Українська керамологія в контексті викликів ХХІ століття», метою якого було з'ясування ролі та місця української керамології в сучасному науковому просторі, заснування Всеукраїнської громадської організації «Конгрес українських керамологів» тощо.

З 16 по 21 вересня у Дніпропетровську проходив ІV Всеукраїнський музейний фестиваль «Музей і діти: дитячі програми, центри, музеї», присвячений 160-річчю від дня народження українського історика, археолога, етнографа, фольклориста, лексикографа і письменника Д. Яворницького. У центрі уваги учасників фестивалю став досвід роботи з дитячою аудиторією представників музеїв України. Захід проходив за трьома напрямками: мистецтво музейної експозиції – міні-виставки по темі „Світ дитинства мовою музейних предметів” та на вільну тему; музейні видання: каталоги, презентаційні альбоми, оригінальні видання й видавничі проекти, присвячені дітям і дитячій аудиторії та на вільну тему; впровадження дитячих музейних програм, акцій, заходів.

У Харківському історичному музеї 2 вересня відбулося відкриття виставки «АТО і Харківщина», що давала можливість об'єктивно осмислити причини комплексної соціальної, політичної, економічної, гуманітарної кризи України.

В Івано-Франківську відкрито музей Небесної Сотні. Автор проекту – художник Р. Бончук. У двох залах музею майже 600 експонатів – автентичні

речі з Майдану, каски, гільзи, медичні ноші і шини, на передньому плані є навіть катапульта і багато розписаних знамен, фотоматеріали і мистецькі речі. Тематично музей можна поділити на п'ять розділів – самооборона, мистецький майдан, медична сотня, реквієм та молитовний майдан.

В Сумському обласному краєзнавчому музеї відкрилася виставка «Біль нашої пам'яті», присвячена 74-й річниці трагічних подій в Бабиному Яру.

17 вересня Вінницький літературно-меморіальний музей М. Коцюбинського запросив на літературно-мистецький захід «Михайло Коцюбинський – гордість літературного Поділля» з нагоди відзначення 151-ї річниці від дня народження письменника. Під час свята відбулося урочисте нагородження володарки Всеукраїнської літературної премії ім. Михайла Коцюбинського за 2015 рік, науковця і поетеси з Києва О. Шалак за монографію «Український фольклор Поділля в записках і дослідженнях ХІХ – початку ХХ століття» та збірку лірики «Молитва про сад». Напередодні свята у Світлиці літературно-меморіального музею М. М. Коцюбинського відбулося відкриття виставок «Квіти Сонцелюбу» та «Подільський рушник».

У Каневі Черкаської області відзначено 90-річчя Шевченківського національного заповідника. 19–20 вересня тут проведені Дні відкритих дверей. Вхід до будинку-музею Т. Г. Шевченка, першого народного музею «Тарасової світлиці», науково-дослідних відділів Шевченківського національного заповідника: «Літературна Канівщина», «Народне декоративне мистецтво Канівщини», «Канів від давнини до сучасності» та виставки у ці дні проводились безкоштовно. Також до Днів європейської спадщини в Україні у Заповіднику працювали виставки: «Мальовниче місто над Дніпром»; «Межирицька стоянка: дослідник та дослідження»; «Ікони Олександра Охупкіна», художніх творів В. Дробиш «Повернення».

18 вересня Національний заповідник «Хортиця» відзначив 50-річний ювілей.

У меморіальному музеї Володимира Івасюка в Чернівцях відкрито виставку «Назбирала троєзілля, червону рутоньку...» («В. Івасюк в образотворчому мистецтві»). На ній – понад 20 портретів В. Івасюка роботи художників А. Присяжнюка та О. Криворучка, роботи сучасних митців, а також учнів міської художньої школи, присвячені композиторів і поету. Виставка працюватиме до 1 грудня.

У день народження Одеси відбулося відкриття музею радянського естрадного співака, кіноактора Л. Утьосова, розташованого в будинку, де 120 років тому народився і жив артист. Експозицію склали листи, особисті речі, а також афіші, автографи, фотографії, тощо.

«Карпати в мініатюрі» – під такою назвою в Яремчі на території Карпатського національного природного парку відкрито перший в області унікальний парк-музей просто неба, де представлено точні міні-копії найвизначніших пам'яток архітектури і цікавих місць Яремчанщини та Верховинщини. Проект втілили в життя ГО «Центр соціальних та ділових ініціатив» і Карпатський національний природний парк.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. КНИГОЧИТАННЯ.

3 вересня у Національній парламентській бібліотеці України під головуванням Віце-прем'єр-міністра – Міністра культури В. Кириленка відбулась нарада з питання реформування бібліотечної справи за участі керівників провідних бібліотек, експертів, практиків та книговидавців. Під час наради було окреслено головні принципи реформування бібліотечної справи, в тому числі, шляхи модернізації бібліотек, підходів та переліку завдань зі створення національної електронної бібліотеки, осучаснення бібліотечних фондів та формування кадрового ресурсу для бібліотек. Також було обговорено проект Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України», який розробляється Міністерством культури України спільно з Українською бібліотечною асоціацією і винесено на громадське обговорення. Текст стратегії розвитку бібліотечної справи також розглядався українськими бібліотекарями, науковцями та експертами на VI Львівському бібліотечному форумі, який проходив 8–12 вересня в рамках 22-го Міжнародного книжкового «Форуму видавців у Львові».

До Всеукраїнського дня бібліотек проведено ряд заходів: дні відкритих дверей, книжкові виставки тощо. Також визначено переможців конкурсу «Бібліотека року 2015» та Всеукраїнського конкурсу з популяризації читання на сайтах бібліотек України, які проводила Українська бібліотечна асоціація спільно з Міністерством культури України. Почесне звання «Бібліотека року 2015» присвоєно Херсонській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Олеся Гончара за проект «Бібліотека: зміни... реалії... майбутнє». II місце у конкурсі отримала Бібліотека-філія № 4 Полтавської міської централізованої бібліотечної системи за проект «Полтавські зустрічі. Популяризуємо українську книгу». III місце отримали Кіровоградська обласна бібліотека для юнацтва ім. О. М. Бойченка за бібліопроект «Креативна середина» та Мелітопольська центральна міська бібліотека ім. М. Ю. Лермонтова (Мелітополь Запорізької обл.) за проект «Мелітопольський контактний центр для тимчасових переселенців». Абсолютним переможцем за кількістю набраних балів Всеукраїнського конкурсу з популяризації читання на сайтах бібліотек України у 2015 р. стала Національна бібліотека України для дітей. У номінації «Кращий сайт з популяризації читання бібліотеки національного/державного рівнів» переможця визначено не було, у номінації «Кращий сайт з популяризації читання обласної бібліотеки» кращою стала Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека, у номінації «Кращий сайт з популяризації читання районної/міської централізованої бібліотечної системи (ЦБС) та філії районної/міської ЦБС» – Центральна бібліотека Хмельницької міської централізованої бібліотечної системи; у номінації «Кращий сайт з популяризації читання бібліотеки для дітей/юнацтва» – Хмельницька обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка; у номінації «Кращий сайт з популяризації читання бібліотеки вищого навчального закладу» – Науково-технічна бібліотека Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна.

З вересня до 30-ї річниці з дня смерті українського поета-дисидента, Героя України В. Стуса на його батьківщині, у Вінниці, Обласною науковою бібліотекою ім. К. А. Тімірязєва за підтримки обласних державної адміністрації, обласної ради та управління культури і туризму ОДА організовано вересневі Стусівські читання «Журавлем небесним на Україну вернусь...».

Бібліотеками проведено заходи до: 180-річчя від дня народження українського мовознавця, філософа, фольклориста, етнографа, літературознавця, педагога, громадського діяча, члена-кореспондента Петербурзької АН з 1875 р., члена багатьох (у тому числі зарубіжних) наукових товариств О. Потебні; 170-річчя від дня народження відомого українського письменника, драматурга, актора, ерудита, одного з корифеїв українського побутового театру І. Карпенка-Карого (Тобілевича), 115-річчя від дня народження українського вченого-енциклопедиста, історика, громадсько-політичного діяча В. Кубійовича, 55-річчя від дня народження української письменниці і поетеси О. Забужко; *а також* 185-річчя від дня народження польсько-українського історика, письменника, автора численних монографій та статей, фахового лікаря Юзефа Антонія Ролле; 140-річчя від дня народження латиського поета і драматурга Я. Райніса; 140-річчя від дня народження російського письменника С. Сергєєва-Ценського; 125-річчя від дня народження англійської письменниці А. Крісті.

ЛІТЕРАТУРА

24–26 вересня у Києві в Національній спілці письменників України за підтримки Міністерства культури України проведено науково-практичний семінар «Українська література за роки незалежності: тенденції, проблеми, підсумки». З доповідями про стан української поезії, прози, драматургії та дитячої літератури виступили голова Національної спілки письменників України М. Сидоржевський, письменники й науковці О. Гордон, О. Астаф'єв, Я. Поліщук, О. Поклонська, Н. Вернигора, М. Єщенко, Є. Кононенко.

Програма ХХІІ Міжнародного форуму видавців у Львові налічувала понад 1200 подій, які відбувалися 9-13 вересня на більш ніж 60-ти різних локаціях міста. На цьогорічному Форумі вдалося зібрати понад тисячу книжок для бійців АТО, які перебувають на лікуванні у військовому госпіталі. У Львівському національному театрі опери і балету ім. С. Крушельницької відбулася урочиста церемонія нагородження премії «Найкраща книга ХХІІ Форуму видавців». Всього у конкурсі взяли участь 87 видавництв, які представили 463 найменувань книг, серед яких журі обрало 20 кращих. Гран-прі отримала О. Гнатюк за книгу «Відвага і страх» видавництва «Дух і літера». Також, персональну відзнаку від членів журі конкурсу отримала збірка українського режисера О. Сенцова «Рассказы» видавництва Лаурис. До 150-річчя від дня народження митрополита Української греко-католицької церкви Андрея Шептицького 10 вересня під час першого дня 22-го Форуму видавців у Львові відбулася презентація 4-х томника «Пастирських послань» митрополита. Видання є певною віхою у вивченні історії релігійної думки в Україні

XX ст. і продовжує публікацію джерел, присвячених життю й діяльності глави УГКЦ.

З 3 по 6 вересня у Чернівцях за участю 35 поетів із 9 країн світу проходив VI Міжнародний поетичний фестиваль «Meridian Czernowitz». Центральними подіями цьогорічного фестивалю стали дві дискусії на тему «Культура на тлі війни та війна на тлі культури». Програма цьогорічного фестивалю стала строкатою завдяки чималій кількості перформансів, що відбувалися щовечора після насичених поезією днів. Так, було презентовано проект режисера О. Мельничука та «Незалежної Театральної лабораторії» «Метаморфози пана К.», новий альбом Ю. Андруховича та польського гурту Karbido тощо.

ПРОСВІТНИЦТВО. АМАТОРСТВО.

У середині вересня в Києві відбулося нагородження переможців конкурсу дитячого малюнка «Мир і війна очима дітей Донбасу», що проходив з 9 травня до 25 серпня. За цей час надійшло понад 300 робіт від дітей, які проживають на Донбасі, та від дітей-переселенців. Переможців було визначено у трьох вікових категоріях (5–8, 9–12, 13–16 років), а також у номінації «Приз глядацьких симпатій». Конкурс було організовано громадською ініціативою «Відновлення Донбасу».

2–12 вересня в Надвірній в Івано-Франківській області проходив XII Міжнародний Гуцульський фестиваль. У його програмі – конкурсні виступи художніх колективів-учасників з Верховинського, Косівського, Вишницького, Рахівського, Коломийського, Надвірнянського, Путильського районів, міст Коломия, Яремче, Львів, а також з-за кордону, виставка-ярмарок майстрів декоративно-вжиткового мистецтва, виїзні концерти творчих колективів-учасників в населених пунктах району, науково-практична конференція та майстер-класи народних умільців.

У Кролеві Сумської області відбувся XX Міжнародний літературно-мистецький фестиваль «Кролевецькі рушники», програма якого включала виставки: «І на тім рушникові» – з експозиції Музею кролевецького ткацтва; «Скарби рідного краю» – виробів майстрів народного декоративно-вжиткового мистецтва; «Кольори життя» – робіт художника-земляка С. Кривенка та молодих художників Кролевеччини; «В небесах над Україною...» – фотогалерея, присвячена 20-й річниці фестивалю «Кролевецькі рушники»; «Народ мій є, народ мій завжди буде» – експозиція предметів, пов'язаних з подіями на сході України. В рамках фестивалю «Кролевецькі рушники» раз в два роки проводиться Міжнародний конкурс пісенної творчості «Мелодії вічності» за участі солістів-вокалістів, ансамблів з Глухова, Шостки, Кролевеччини, Бахмача, Києва, Чернігова та ін. Заключний гала-концерт майстрів мистецтв та художніх колективів України, переможців Міжнародного конкурсу пісенної творчості «Мелодії вічності», зібрав юних артистів поряд з народними артистами України.

На столицю української пісні про село на два дні перетворився Тростянець Сумської області, де відбувся XXV Фестиваль «Боромля». Особливою сторінкою фестивалю став XXI Всеукраїнський конкурс на краще виконання творів про українське село. До Тростянця з'їхалися учасники з Полтавської, Харківської, Чернігівської та Сумської областей, близько 400 аматорів та професійних артистів демонстрували свої таланти. 60 виконавців та творчих колективів здобули високі нагороди. Гран-прі присуджено солістці Тростянецького районного будинку культури А. Сабчук.

V Міжнародний фестиваль-конкурс дитячої та юнацької творчості «Яскрава країна в Чернігові – 2015» відбувся 25–27 вересня. Фестиваль було приурочено до 72-ї річниці визволення Чернігівщини від нацистських загарбників та Всесвітнього Дня туризму. Цього року за звання найкращого у категоріях вокал та хореографія боролися близько 700 юнаків та дівчат з України та із-за кордону. Володарем Гран-прі став народний художній хор «Васильки» імені Василя Бурноса з Носівки Чернігівської області. Спеціальний приз благодійного фонду «Поліський оберіг» отримав Вокальний ансамбль «Верес» з Чернігова.

Близько 500 учасників 26–27 вересня у Чернівцях зібрав I Міжнародний фестиваль-конкурс народного танцю ім. Дарія Ластівки. Гран – прі здобули народний ансамбль танцю «Букурія» та ансамбль танцю «Бусуйок» будинку культури с. Динівці Чернівецької області.

18–21 вересня у Могилеві-Подільському Вінницької області, на батьківщині заслуженого майстра народної творчості М. Руденко, проведено II Міжнародне свято народного мистецтва «Українська витинанка». 12 майстрів з-за кордону та 24 – з різних областей України, у тому числі Криму, упродовж 3 днів демонстрували свої роботи, брали участь в майстер-класах, зустрічалися з учнями і студентською молоддю. Всі учасники фестивалю також долучилися до виготовлення загальної витинанки «Ангел миру».

12 вересня Любеч Ріпкинського району Чернігівської області приймав учасників та гостей VII Відкритого фестивалю традиційної слов'янської культури та бойових єдиноборств «Київська Русь», який було приурочено до 1000-річчя упокоєння князя Київського Володимира Великого та з нагоди 70-ї річниці завершення Другої світової війни. На головному майданчику фестивалю відбулась театралізована концертна програма за участі професійних та аматорських колективів Чернігівської області та гостей фестивалю, показові виступи клубів бойових єдиноборств, а також акції зі збору благодійних коштів на підтримку Збройних сил України. Працювали виставка-експозиція «Любеч стародавній», виставка-ярмарок «Містечко майстрів», виставка територіальних громад Ріпкинщини та майстер-класи, а найменших гостей фестивалю розважали артисти обласного лялькового театру ім. Олександра Довженка.

З 18 по 22 вересня у селищі Затока Одеської області проходив Всеукраїнський культурно-мистецький конкурс для творчо-обдарованих дітей та молоді «Жарт-птиця». До участі в ньому подали заявки близько 30 творчих

колективів з усіх регіонів України. В рамках проекту – конкурсна програма за участі творчих колективів та виконавців; конкурсний показ слайд-фільмів, відеороликів, стінгазет, художньої інсталяції тощо; майстер-класи для акторів, сценаристів, ведучих (конференсьє), художників-карикатуристів, аматорського відео. Організаторами культурно-мистецького конкурсу «Жарт-птиця» виступила Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Асоціація „КВН України”», яка стала одним з переможців конкурсу культурно-мистецьких програм, розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання яких надається фінансова підтримка за рахунок коштів державного бюджету.

15 вересня в приміщенні Рівненського обласного краєзнавчого музею відбулось офіційне відкриття обласної мистецької акції «Мистецтво одного села». У заході взяли участь майстри народного мистецтва с. Бабин Гощанського району. Захід організовано Рівненським обласним центром народної творчості за сприяння управління культури і туризму Рівненської ОДА, відділу культури і туризму Гощанської РДА. В експозиції виставки було представлено: образотворче мистецтво, художню вишивку та обробку дерева, народну іграшку, флористику, вироби з рослинних матеріалів, мережеві вироби; всього понад 100 робіт.

Матеріал підготувала

Темненко Ю. М.,
редактор відділу наукового
аналізу і узагальнення
інформації

Комп'ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Підписано до друку 28.10.2015. Умовн. друк. арк. 1,25. Б/т. Зам. 112. Безплатно

Ротапринт НПБ України, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12